

BETALNINGSBALANSEN

DATUM: 2008-02-28

UTGIVARE: Enheten för betalningsbalans och finansmarknadsstatistik (BFM)

Lena Finn 08-506 944 09, lena.finn@scb.se

Camilla Bergeling 08-506 942 06, camilla.bergeling@scb.se

Maria Falk 08-506 945 72, maria.falk@scb.se

Nästa kvartalspublicering: 2008-05-30

Producerat av SCB på uppdrag av Sveriges riksbank

Fjärde kvartalet 2007

Betalningsbalansen

Betalningsbalansen för fjärde kvartalet 2007 uppvisade ett överskott i bytesbalansen på 80,2 miljarder, svagt negativ kapitalbalans och ett underskott på 48,8 miljarder i den finansiella balansen.

Bytesbalansen förbättrades med 15,6 miljarder jämfört med motsvarande period 2006 och ökningen beror främst på en kraftigt ökad tjänstebalans, där det ingår stor ökning av både export och import av framförallt licenser, datatjänster och merchanting. Handelsbalansen uppgick till 34,3 miljarder under kvartalet vilket är en marginell förstärkning jämfört med motsvarande kvartal 2006.

Under det fjärde kvartalet 2007 resulterade den finansiella balansen i ett nettoutflöde på 48,8 miljarder kronor, där övrigt kapital står för det högsta nettoutflödet.

Betalningsbalansen för helåret 2007 visade ett överskott i bytesbalansen på 256,5 miljarder kronor, en kapitalbalans på minus 2,8 miljarder och ett utflöde på i finansiell balans på 153,9 miljarder kronor.

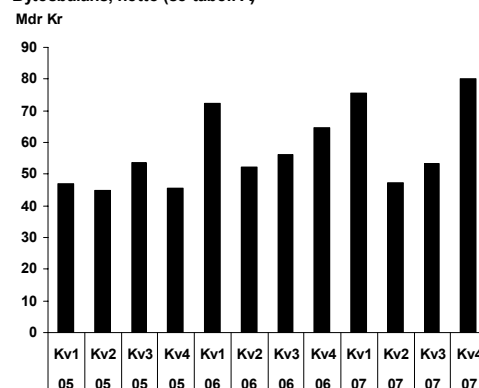
Sedan publiceringen av betalningsbalansen för tredje kvartalet har revideringar genomförts som främst berör den finansiella balansen men även bytesbalansen.

Bytesbalans

Bytesbalansen resulterade för fjärde kvartalet 2007 i ett överskott på 80,2 miljarder kronor. Jämfört med motsvarande period 2006 är detta en ökning med 15,6 miljarder, och det är framförallt en starkt förbättrad tjänstebalans som bidrar till ökningen. Handelsbalansen stärktes med 0,3 miljarder i jämförelse med motsvarande period 2006, medan transfereringarna förbättrades med 0,5 miljarder och faktorinkomsterna med 8,3 miljarder kronor.

Bytesbalansen för helåret 2007 resulterade i ett överskott på 256,5 miljarder vilket är en förbättring med 11,2 miljarder jämfört med 2006.

Bytesbalans, netto (se tabell A)

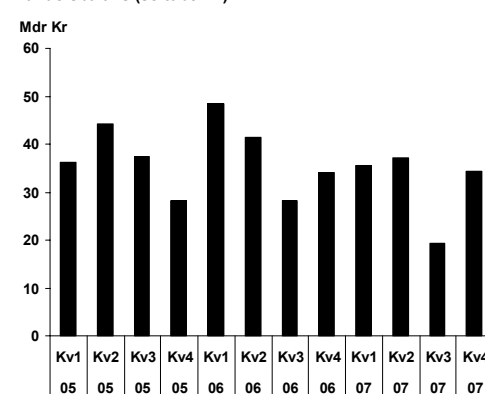

Handelsbalans

Handelsbalansen uppgick till 34,3 miljarder under kvartalet vilket är en knapp förbättring med 0,3 miljarder jämfört med motsvarande period 2006. I jämförelse med föregående kvartal är det dock en förbättring med 15,1 miljarder. Denna förbättring förklaras framförallt av att handelsnettot för kvartal tre var ovanligt lågt.

Handelsbalansen för helåret 2007 uppgick till 126,2 miljarder kronor vilket är en försämring med 25,8 miljarder jämfört med 2006. Av det minskade handelsnettot mellan åren 2006 och 2007, hänför sig hälften till minskat handelsutbyte med USA. Revideringar har genomförts för handelsnettot 2005 och framåt sedan föregående kvartalspublicering.

Handelsbalans (se tabell A)

Tjänstebalans

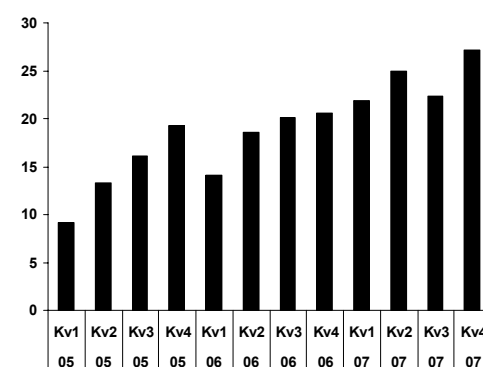
Kvartal fyra resulterade i en stark tjänstebalans som uppgick till 27,2 miljarder kronor, vilket är en förbättring med 6,6 miljarder kronor jämfört med motsvarande period 2006. Förändringen beror på kraftig ökning av både export och import framförallt för licenser, datatjänster och merchanting.

Transporttjänsterna genererade ett överskott på 7,8 miljarder, medan resevalutan resulterade i ett underskott på 6,5 miljarder kronor. Resevalutan uppvisar ett säsongmönster med underskott för fjärde kvartalet. Jämfört med motsvarande kvartal föregående år har utflödet av resevaluta ökat med 2,1 miljarder kronor. De övriga tjänsteslagen gav ett överskott på 25,9 miljarder vilket är en ökning med 7,2 miljarder jämfört med fjärde kvartalet 2006. Inom övriga affärstjänster står merchanting för 14,3 miljarder av det samlade överskottet. Posten består av svenska företags köp och försäljning av varor i utlandet utan att dessa passerar svensk gräns. Merchanting definieras som handelsmarginalen, dvs. skillnaden mellan inköps- och försäljningspris.

Det fjärde kvartalet uppvisar en klar förbättrad tjänstebalans i jämförelse med de föregående kvartalen under 2007 och motsvarande kvartal 2006. Detta förklaras delvis av den höga exportnivån av tjänster som förekom under fjärde kvartalet. Exporten av tjänster uppgick till 116,7 miljarder, vilket är en ökning med 17,2 miljarder jämfört med kvartal fyra 2006. För samma period ökades även importen med 10,7 miljarder från 78,8 miljarder till 89,5 miljarder.

För helåret 2007 uppgick tjänstebalansen till 96,4 miljarder vilket är en förbättring med 22,9 miljarder jämfört med helåret 2006.

Tjänstebalans (se tabell G)
Mdr Kr

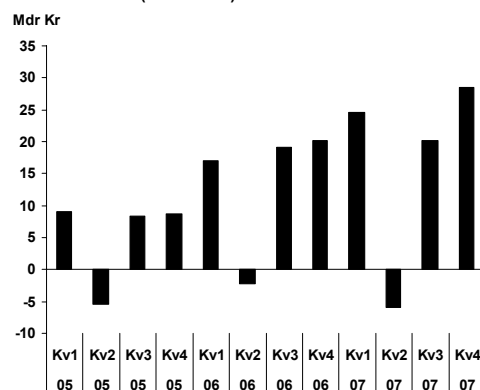

Faktorinkomster

Faktorinkomsterna, som består av löner och avkastning på kapital, visade under fjärde kvartalet ett överskott på 28,6 miljarder vilket är 8,3 miljarder högre än föregående kvartal. För överskottet svarar i huvudsak kapitalavkastningen på direkta investeringar som uppgick till 26,3 miljarder. Löneposten är oförändrad jämfört med föregående kvartal medan utflödet marginellt har ökat jämfört med fjärde kvartalet 2006.

Faktorinkomsterna resulterade för helåret 2007 i ett överskott på 67,5 miljarder, vilket är 13,5 miljarder högre än för 2006.

Faktorinkomster (se tabell H)

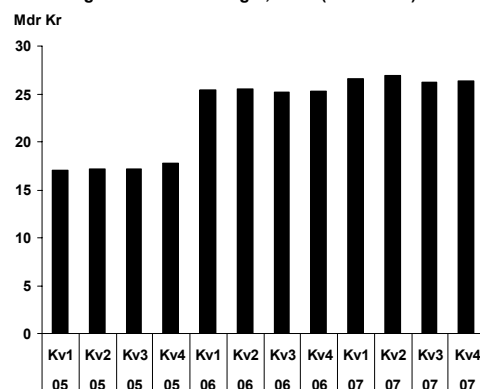

Avkastning direkta investeringar, netto

Avkastningen på direkta investeringar visade för fjärde kvartalet 2007 ett nettoinflöde på 26,3 miljarder kronor. Avkastningen på svenska direktinvesteringar i utlandet uppgick till 67,4 miljarder kronor medan avkastningen på utländska direktinvesteringar i Sverige uppgick till 41,1 miljarder kronor.

Nettoavkastningen för helåret 2007 resulterade i ett överskott på 106 miljarder kronor. Detta är en ökning jämfört med år 2006 då nettoavkastningen uppmättes till 101,4 miljarder kronor. Avkastningen på direkta investeringar i utlandet för år 2007 uppgick till 266,9 miljarder kronor samtidigt som avkastningen på direkta investeringar i Sverige uppgick till 160,9 miljarder kronor. Posten består till största delen av vinster som uppstår i direktinvesteringsföretag samt till en mindre del av räntor på lån inom ett direktinvesteringsförhållande.

Avkastning direkta investeringar, netto (se tabell H)

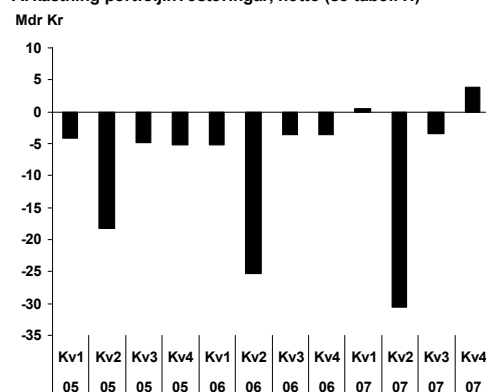
Avkastning portföljinvesteringar, netto

Avkastning på portföljinvesteringar gav ett nettoinflöde på 3,9 miljarder kronor under fjärde kvartalet 2007, vilket innebar en ökning med 7,4 miljarder jämfört med samma period föregående år. Den främsta förklaringen är att utdelningar från utländska aktier ökade med 4,2 miljarder jämfört med motsvarande period föregående år, samtidigt som utdelningar på svenska aktier var relativt obetydliga.

Räntor på obligationer och penningmarknadsinstrument genererade utflöde under kvartalet. Räntekostnader för svenska räntebärande värdepapper uppgick till 19 miljarder, medan innehav av utländska obligationer och penningmarknadsinstrument gav upphov till intäkter på 10,6 miljarder.

Avkastningen på portföljinvesteringar i utlandet, dvs. inflödet, har under helåret 2007 ökat med 18 miljarder jämfört med 2006. Samtidigt ökade avkastningen på portföljinvesteringar i Sverige med 10 miljarder vilket gav ett kapitalutflöde om 127 miljarder kronor netto. Den främsta orsaken till förändringar av portföljinvesteringarnas avkastning är att avkastningen på både svenska och utländska aktier har ökat.

Avkastning portföljinvesteringar, netto (se tabell H)

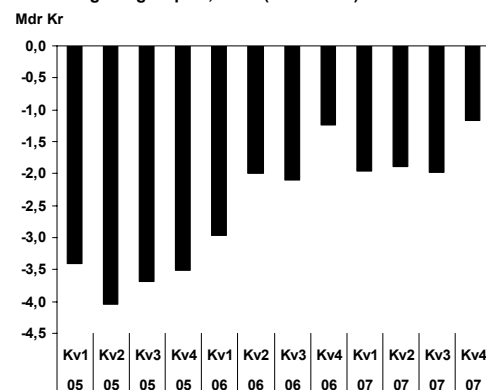
Avkastning övrigt kapital, netto

Avkastning på övrigt kapital gav upphov till ett nettoutflöde på 1,2 miljarder kronor under fjärde kvartalet 2007, vilket är av samma storleksordning som nettoutflödet under motsvarande period 2006.

För helåret 2007 fortsatte en trend med minskande nettoutflöden gällande avkastning på övrigt kapital. Avkastning på övrigt kapital gav under 2007 upphov till ett nettoutflöde på 7,0 miljarder kronor, vilket kan jämföras med ett nettoutflöde på 8,3 miljarder kronor under 2006 och ett nettoutflöde på 14,6 miljarder 2005. Bruttoflödena ökar dock. Jämfört med 2006 ökade inflödet av avkastning på övrigt kapital i utlandet från 47,8 miljarder kronor till 61,5 miljarder kronor. Utflödet av avkastning på övrigt kapital i Sverige ökade från 56,1 miljarder kronor till 68,5 miljarder kronor.

Avkastning på övrigt kapital består av avkastning på lån och depositioner m.m. De största bidragen till posten är avkastning på sådana tillgångar respektive skulder som banker i Sverige har gentemot motparter i utlandet.

Avkastning övrigt kapital, netto (se tabell H)

Löpande transfereringar och kapitalbalans, netto

Löpande transfereringar och kapitalbalansen gav under kvartalet ett underskott på 12,2 miljarder, vilket är en marginell ökning av utflödet jämfört med samma period 2006.

EU-transfereringarna visade på underskott med 4,3 miljarder vilket kan jämföras med 4,1 miljarder i utflöde motsvarande period 2006. Transaktioner med anknytning till medlemskapet i EU på 8,1 miljarder står för den största delen av utflödet, vilket är en ökning med 2,1 miljarder jämfört med fjärde kvartalet 2006. Även U-biståndet resulterade i ett underskott med 5,1 miljarder.

Posten övriga transfereringar, dvs. alla övriga transfereringar som inte har anknytning till EU eller U-bistånd, förblev oförändrad jämfört med fjärde kvartalet 2006 och uppgick till ett nettoutflöde på 2,7 miljarder kronor.

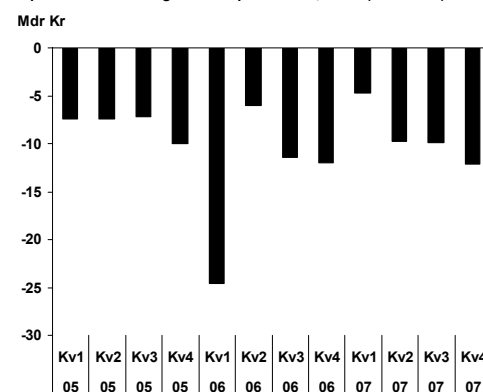
Löpande transfereringar och kapitalbalans resulterade för helåret 2007 i ett underskott på 36,5 miljarder vilket kan jämföras med ett underskott på 53,9 miljarder 2006.

Finansiell balans

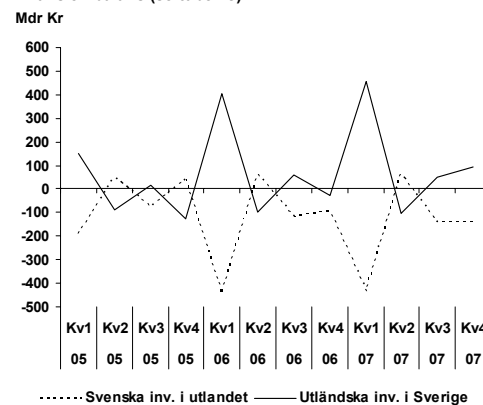
Under det fjärde kvartalet 2007 resulterade den finansiella balansen i ett nettoutflöde på 48,8 miljarder kronor. Utflödet beror till största delen på att övrigt kapital uppvisar ett nettoutflöde på 72 miljarder. Direkta investeringar stod under kvartalet för ett nettoinflöde på 4,3 miljarder och portföljinvesteringar visar ett nettoinflöde på 17,7 miljarder kronor.

Sett till helåret 2007 gav finansiell balans ett nettoutflöde på 153,8 miljarder, vilket är en kraftig minskning sedan 2006 då den finansiella balansen visade till ett utflöde på 253,0 miljarder. Detta beror på stora förändringar av direkta investeringar som skiftade från ett inflöde på 7,5 miljarder till ett utflöde på 121,1 miljarder samt portföljinvesteringar som skiftade från ett utflöde på 149,3 miljarder till ett inflöde på 68,7 miljarder.

Löpande transfereringar och kapitalbalans, netto (se tabell I)

Finansiell balans (se tabell J)

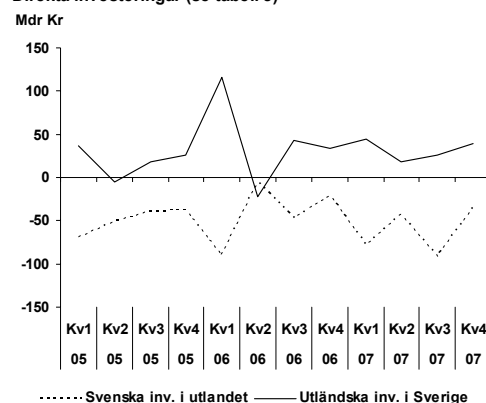

Direkta investeringar

Direkta investeringar resulterade för fjärde kvartalet 2007 i ett nettoinflöde på 4,3 miljarder kronor. Svenska investeringar i utlandet gav under kvartalet ett utflöde på 34,7 miljarder kronor och de utländska investeringarna i Sverige resulterade i ett inflöde på 39 miljarder kronor. I jämförelse med kvartal fyra år 2006, som uppvisade ett nettoinflöde på 13,1 miljarder kronor, innebär detta en minskning av nettoinflödet med 8,8 miljarder kronor.

För helåret 2007 har direkta investeringar genererat ett nettoutflöde på 121,1 miljarder kronor, vilket kan jämföras med ett nettoinflöde på 7,5 miljarder kronor för år 2006. Svenska investeringar i utlandet gav under året ett utflöde på 248 miljarder kronor, medan de utländska investeringarna i Sverige summerade till ett inflöde på 126,9 miljarder kronor. Det stora nettoutflödet under år 2007 jämfört med 2006 års nettoinflöde har sin förklaring i bl.a. SSAB:s förvärv av det nordamerikanska bolaget IPSCO under tredje kvartalet. Nettoinflödet under 2006 förklaras bl.a. av det utländska förvärvet av Skandia. Dessutom utgjordes en stor del av nettoflödet år 2007 av återinvesterade vinstmedel för såväl direkta investeringar i utlandet som i Sverige, dvs. vinster som inte delas ut till aktieägarna utan återinvesteras i företagen. Det är viktigt att notera att total vinst, som består av återinvesterade vinstmedel och hemtagen utdelning, är prognostiserad och kan bli föremål för revideringar under hösten 2008 när resultat föreligger från SCB:s årliga direktinvesteringssenkät.

Direkta investeringar (se tabell J)

Portföljinvesteringar

De samlade portföljinvesteringarna med utlandet gav ett nettoinflöde på 17,7 miljarder under det fjärde kvartalet 2007. Detta kan jämföras med samma period föregående år då portföljinvesteringarna gav ett utflöde på 39,8 miljarder kronor.

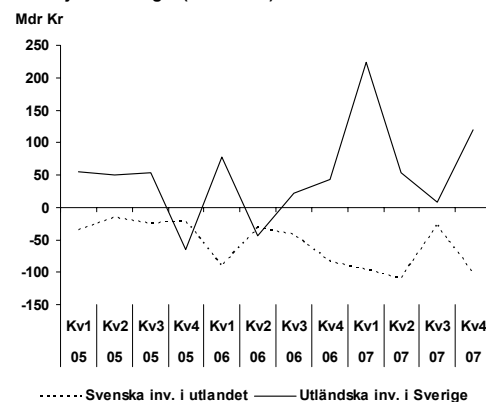
Nettoinflödet under fjärde kvartalet genererades av handeln med svenska räntebärande värdepapper. Utländska placerare nettoköpte svenska räntebärande värdepapper för 119,1 miljarder kronor. Till inflödet bidrar främst bankernas och bostadsinstitutens upplåning i utländska valutor via obligationer och kortfristiga certifikat. Inflödet balanserades till viss del av att svenska placerare nettoköpte utländska räntebärande värdepapper för 92,8 miljarder kronor.

Handeln med aktier gav nettoutflöden. Svenska placerare nettoköpte utländska aktier och fondandelar för 8,9 miljarder, samtidigt som de utländska investerarna nettoköpte svenska aktier för 0,2 miljarder.

Under helåret 2007 gav portföljinvesteringar med utlandet kapitalinflöden på 68,7 miljarder kronor netto. Nettoinflödet kan jämföras med 2006 då portföljinvesteringar istället gav ett nettoutflöde på 149,3 miljarder kronor. Den största orsaken till denna förändring är ökningen av utländska placeringar i svenska räntebärande värdepapper.

På grund av felaktigt inrapporterade uppgifter från en av de största rapportörerna har statistiken över handeln med utländska aktier reviderats. Revideringen omfattar perioden mars-november 2007 och innebär att svenska placerares nettoköp av utländska aktier nedjusteras med 129 miljarder kronor under denna period.

Portföljinvesteringar (se tabell J)

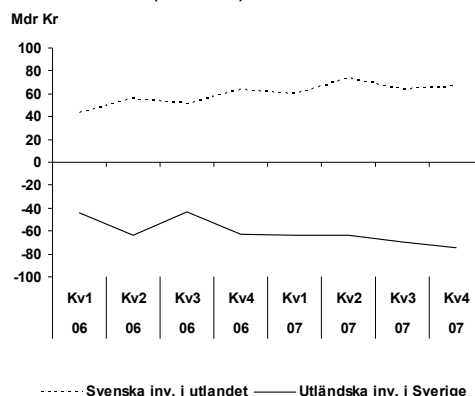
Finansiella derivat

Finansiella derivat har resulterat i ett nettoutflöde på 6,9 miljarder kronor fjärde kvartalet 2007.

Finansiella derivat gav under helåret 2007 upphov till 7 miljarder i nettoutflöde, vilket kan jämföras med ett nettoinflöde på 0,7 miljarder under 2006.

Finansiella derivat avser premier och marginal-betalningar för finansiella derivat (terminer, optioner, swappar etc.) samt det realiserade värdet (vinst/förlust) av derivat-kontraktet vid lösen/förfall.

Finansiella derivat (se tabell J)

Övrigt kapital

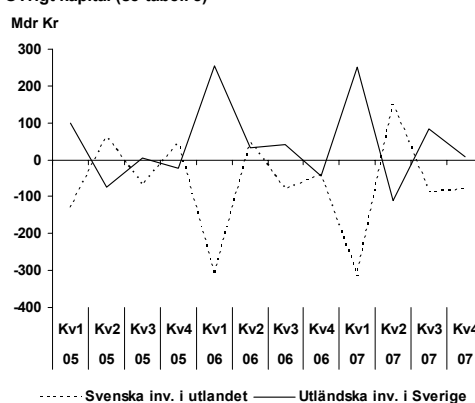
Transaktioner avseende övrigt kapital gav upphov till ett nettoutflöde på 72,0 miljarder kronor under fjärde kvartalet 2007. Förändringar i svensk utlåning m.m. mot utlandet gav upphov till ett nettoutflöde på 80,4 miljarder kronor medan motsvarande förändringar i upp- och inlåning m.m. till Sverige gav upphov till ett nettoinflöde på 8,5 miljarder kronor.

Under år 2007 gav transaktioner avseende övrigt kapital upphov till ett nettoutflöde på 96,7 miljarder kronor. Både tillgångar och skulder ökade under året och förändringar i svensk utlåning m.m. mot utlandet gav upphov till ett nettoutflöde på 330,7 miljarder kronor medan motsvarande förändringar i upp- och inlåning m.m. till Sverige gav upphov till ett nettoinflöde på 234,4 miljarder kronor.

Värdet av investeringar i övrigt kapital varierar kraftigt från kvartal till kvartal och det är ofta kortfristiga kapitalrörelser mellan banker i Sverige och motparter i utlandet som skapar variationerna.

Övrigt kapital avser externa lån m.m. utom koncernen och omfattar bland annat in- och upplåning, utlåning, depositioner och repor till och från utlandet.

Övrigt kapital (se tabell J)

Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto

Utlandsskulden halverades under 2007 jämfört med 2006. Den totala nettoskulden till utlandet uppgick till 197 miljarder kronor vilket motsvarar cirka 6,5 % av BNP.

Nettotillgången i form av direkta investeringar har prognostiserats till 348 miljarder kronor. Detta innebär en ökning med 102 miljarder kronor jämfört med 2006.

Nettoskulden i form av portföljinvesteringar (portföljaktier och räntebärande värdepapper) uppgick till 520 miljarder kronor vilket är en minskning med 60 miljarder jämfört med 2006.

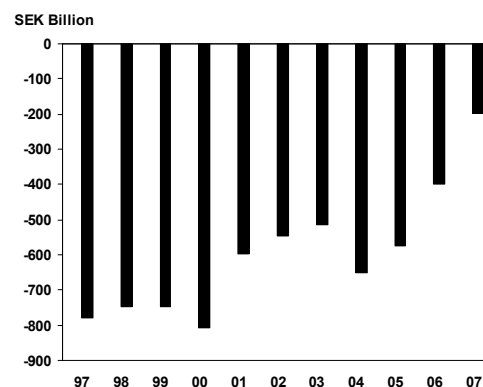
Den övriga nettoskulden exklusive direkta investeringar och portföljinvesteringar fortsatte att minska under förra året. Totalt minskade övrig skuld med 30 miljarder kronor jämfört med 2006 och uppgick till 256 miljarder kronor vid utgången av 2007.

Den officiella sammanställningen av Sveriges utlandsställning redovisas till marknadsvärde utom direkta investeringar, som anges med bokfört värde. Som komplettering publiceras också en sammanställning av utlandsställningen där ett marknadsvärde för direkta investeringar har beräknats (Tabell F). Enligt denna sammanställning hade Sverige en nettofordran på utlandet år 2007 motsvarande 437 miljarder kronor.

De faktorer som har störst betydelse för utvecklingen av utlandsställningen är kronkursen, priserna på aktiemarknaden i Sverige och utlandet, samt marknadsvärdet av direktinvesteringsföretag.

Det är viktigt att notera att flera delposter i utlandställningen för 2007, såsom direkta investeringar och portföljaktier, är prognostiserade. Siffrorna bör därför tolkas med försiktighet.

International investment position, net (see Table E)

Vad är betalningsbalansen?

I en sluten ekonomi bestäms nivån på investeringarna av det samlade sparandet i ekonomin. Detta innebär att om sparandet av någon anledning minskar blir följden att även investeringarna minskar. I en öppen ekonomi är sambandet mellan sparande och investeringar inte lika tydligt eftersom globala finansiella marknader gör att internationellt kapital enkelt kan flöda mellan länder. Betalningsbalansen innehåller information om dessa flöden. Det är helt enkelt en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden.

Betalningsbalansen kan delas in i:

- Bytesbalansen, som visar handel i varor och tjänster, löner, avkastning på finansiella tillgångar och skulder, samt löpande transfereringar såsom t.ex. EU-bidrag och avgifter.
- Kapitalbalansen, som dels omfattar EU-bidrag och U-bistånd för reala investeringar och dels köp och försäljning av rättigheter, såsom t.ex. patent.
- Den finansiella balansen, som delas in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övrigt kapital och valutareserven. Den finansiella balansen visar förändringar i finansiella tillgångar och skulder gentemot omvärlden.

En härledning av betalningsbalansen

Ett lands bruttonationalprodukt, BNP_t , är det samlade värdet på de varor och tjänster som produceras i landet under ett visst år t . Produktionen används till att tillfredsställa antingen den inhemska efterfrågan i form av hushållens konsumtion, C_t , privata investeringar, I_t , och offentliga utgifter, G_t , eller till att levereras utomlands i form av export av varor och tjänster, X_t . Den inhemska efterfrågan kan även tillgodoses av import av varor och tjänster, M_t . Den s.k. nationella inkomstidentiteten visar att ett lands produktion under ett enskilt år är lika med summan av den inhemska efterfrågan ($C_t + I_t + G_t$) och nettoförsäljningen av varor och tjänster till övriga världen ($X_t - M_t$):

$$BNP_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t.^1 \quad (1)$$

Genom att addera de s.k. nettofaktorinkomsterna, F_t , d.v.s. svenska faktorinkomster intjänade utomlands (svenska löntagares ersättning utomlands samt avkastningen på svenskt kapital utomlands) minus utländska faktorinkomster intjänade i Sverige (utländska löntagares ersättning i Sverige samt avkastningen på utländskt kapital i Sverige) kan (1) skrivas om i termer av den s.k. bruttonationalinkomsten, BNI_t :²

$$BNI_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t + F_t. \quad (2)$$

En omskrivning av (2) ger:

$$BNI_t - C_t - G_t = S_t = I_t + X_t - M_t + F_t, \quad (3)$$

¹ Denna relation kallas för en identitet eftersom den definitionsmässigt måste vara uppfylld i varje enskild tidsperiod.

² Dessa faktorinkomster kallas numera ofta för primära inkomster. Nettofaktorinkomsterna består av löner, kapitalavkastning och löpande transfereringar.

där S_t avser det samlade nationella sparandet i ekonomin. Det nationella sparandet utgörs av den konsoliderade offentliga sektorns sparande, $T_t - G_t$, där T_t är skatteintäkten, och hushållens sparande, $BNP_t - T_t - C_t$.³

Enligt (3) gäller:

$$S_t - I_t = X_t - M_t + F_t. \quad (4)$$

Differensen mellan S_t och I_t kallas ofta för nettoinvesteringarna gentemot utlandet och differensen mellan X_t och M_t kallas för handelsbalansen. $X_t - M_t + F_t$ är bytesbalansen. Ekvation (4) visar därmed att det finns ett enkelt samband mellan nettoinvesteringarna och handelsbalansen. För en given nettofaktorinkomst kommer alltid förändringar i differensen mellan S_t och I_t att följas av motsvarande förändringar i differensen mellan X_t och M_t . Ekvation (4) visar också att det inte går att på kort sikt reducera ett underskott i handelsbalansen utan att samtidigt öka det nationella sparandet eller minska de inhemska investeringarna.⁴ Det är även intressant att notera att ekvation (4) innebär att om hushållens sparande är lika stort som de inhemska investeringarna, kommer den offentliga sektorns sparande utvecklas ungefär som nettoexporten över tiden.⁵

På samma sätt som det nationella sparandet kan delas upp i den konsoliderade offentliga sektorns sparande och hushållens sparande kan de inhemska investeringarna delas upp i den offentliga sektorns investeringar och privata investeringar. Denna uppdelning ger vid handen att om den offentliga sektorns investeringar överstiger denna sektors sparande, och om detta inte fullt ut motverkas av ett sparandeöverskott i den privata sektorn, måste detta per definition motsvaras av ett underskott i bytesbalansen. Ett växande underskott i bytesbalansen kan därigenom vara ett tecken bland andra på att statens utgifter är högre än inkomsterna.

Genom att kombinera den nationella inkomstidentiteten (1) med den nationella budgetrestriktionen kan betalningsbalansen härledas. Enligt budgetrestriktionen är landets samlade utgifter i varje tidsperiod begränsade av inkomsten i samma period och landets möjligheter att låna:

$$BNP_t + r_t A_t = C_t + I_t + G_t + (A_{t+1} - A_t). \quad (6)$$

där A_t är nettotillgångarna gentemot utlandet i period t och $r_t A_t$ är ränteavkastningen på dessa tillgångar. Nettotillgångarna består i sin tur av kapitalbalansen och den finansiella balansen. Från (1) och (6) erhålles enkelt betalningsbalansen:

$$X_t - M_t + F_t = -(A_t - A_{t+1}). \quad (7)$$

Vänsterledet i betalningsbalansen (7) är, som tidigare har nämnts, bytesbalansen som består av summan av handelsbalansen och nettofaktorinkomsterna. Termen $(A_t - A_{t+1})$ i högerledet visar hur nettotillgångarna gentemot utlandet förändras över tiden. Notera att om svenskar nettoköper utländska tillgångar så uppvisar kapitalbalansen och den finansiella balansen ett nettounderskott, d.v.s. $A_t - A_{t+1} < 0$. Ekvation (7) innebär

³ Detta innebär alltså att det nationella sparandet är identiskt med summan av den offentliga sektorns sparande och hushållens sparande.

⁴ Nettofaktorinkomsterna antas vara konstanta på kort sikt.

⁵ Denna relation innebär i själva verket att den offentliga sektorns budgetbalans under vissa tidsperioder kommer att samvariera med handelsbalansen.

således att summan av bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen alltid är identiskt lika med noll.⁶

Sambandet med utlandsställningen

Eftersom den finansiella balansen mäter nettoutlåningen gentemot omvärlden kommer en förändring i bytesbalansens saldo – per definition – alltid att motsvaras av en likartad förändring i nettoanspråken gentemot omvärlden. Ett bytesbalansöverskott motsvaras således av en ökning av nettofordringarna – privata eller offentliga – gentemot omvärlden. Överskottet kan även återspeglas i en ökning av valutareserven eftersom valutareservtransaktionerna ingår i den finansiella balansen. Ett underskott i bytesbalansen innebär istället att nettoförvärven från omvärlden måste betalas antingen genom avveckling av utländska tillgångar eller genom en ökning av skulderna till utlandet.

Detta innebär att om t.ex. Sverige köper mer tillgångar utomlands än vad som säljs till utlandet (detta är detsamma som att säga att nettot av den finansiella balansen är mindre än noll) måste Sverige samtidigt sälja mer varor och tjänster till utlandet än vad som köps från utlandet. De samlade betalningarna ut ur ett land måste helt enkelt motsvara det samlade betalningsinflödet.

Utlandsställningen visar ett lands totala nettoskuldsättning och redovisas i form av stockuppgifter över samtliga inhemska sektors tillgångar och skulder gentemot omvärlden. Nettot av tillgångarna och skulderna är således ett mått på ett lands förmögenhet gentemot omvärlden. Stockuppgifterna redovisas till marknadsvärde och delas precis som den finansiella balansen in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övrigt kapital och valutareserven.⁷

Sambandet mellan utlandsställningen och de transaktioner som ingår i betalningsbalansen illustreras i figuren nedan. Förändringar i nettoställningen gentemot omvärlden beror både på genomförda transaktioner som registreras i den finansiella balansen och på förändringar i växelkurser och tillgångspriser. Dessutom kan stockarna påverkas av t.ex. nedskrivningar av fordringar (ett exempel på övriga korrigeringar i figuren). Om bytesbalansen under en längre period uppvisar under- eller överskott medför detta en uppbyggnad av antingen en nettoskuld eller en nettotillgång.

Förändringar av utlandsställningen beroende på					
Ingående balans	Transaktioner	Prisförändringar	Valutakursförändringar	Övriga korrigeringar	Utgående balans

⁶ Eftersom en rad olika källor används för att mäta posterna i betalningsbalansen uppstår såväl mätfel som periodiseringsfel och därför ingår också en residual i form av en restpost.

⁷ I vissa fall används det bokförda värdet istället för marknadsvärdet p.g.a. att underlaget för beräkning av marknadsvärdet är otillräckligt.